
Rejs med til Pinsen

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Rejs med til Pinsen

4

Rejs med til Pinsen

Rejs med til Pinsen

Rejs med til Pinsen

Jp. 9/6 35[1]

Af Sognepræst Kaj Munk.

”REALITETER!” forlanger vor Tid, ”maa vi bede om Realiteter. Treenighed og Aandsudgydelse og Altergang og alt det mærkelige i Kirken, det kan være meget godt altsammen, men hvem kan sige, om der er noget virkeligt bag? Og Aanden i et Skuespil og Skønheden i et Digt, Gubevars! For dem, der har Sans for det! Men det er alligevel ogsaa noget sært uhaandterligt noget, som man til Syvende og sidst ikke tør bande paa virkelig *er* noget. Nej, maa vi ikke hellere bede om Lillebæltsbroen; den kan vi tage og føle paa; den har Skønhed, som ikke giver Vorherres Himmelhvælvning meget efter, og den gør Nytte. Lad de gamle sidde i deres Filosofi og Historie til op over Halsen; vi unge vender os til Matematikken og Fysikken. Der fanger vi Realiteterne.”

Vistsaa! Det er da en Tale, der er til at forstaa. Og lad saa Julen være med dens Englesange om lille Messias og Paasken med dens Oprejsning fra Graven af det døde Legeme. Men Pinsen skal du saa min Sandten standse ved, du travle, praktiske Menneskehed; for den gaar ud fra en Realitet, det ikke lader sig gøre at benægte; du kan betvivle den kristne Kirkes Fundament og Indhold; men at den kristne Kirke er, det kan der ikke kommes udenom, en Magt, der igennem to Aartusinder har hævdet sig, gennem Forfølgelser og Bestikkelser, Vildfarelser og Forfald, snart i Afgrunden, snart atter i Stigen, saa paa Tinders Højde, saa igen i Styrt, tugtende sig efter Udskejelser, slikkende sine Saar efter Kampe, rensende sig efter Besudlinger; med Ulvene hængende i sin Strube tumler den i Dag rundt i Sneen i Rusland, men vil i Morgen rejse sig og ryste dem af; ene af alle Storheder i Tyskland staar den oprejst, hvor Hitler drager frem under Hagekorset; her i vort lille Land sad den længe tavs, mens Kunstens og Tankens Førere samledes til Nattefest og jublede deres Nidviser ned over den, indtil den nu løfter Hovedet smilende og istemmer Sejrskvadet ”Den signede Dag med Fryd vi ser”. Visselig er Kristendommen en Realitet.

Denne Realitets Tilblivelse fejres med Pinsen; Pinsen er den kristne Kirkes Fødselsdag. Alene af denne Grund er det knusende interessant at læse i Aviserne fra hine Dage om, hvordan det egentlig gik til. Desværre er det jo saa længe siden, at ikke altfor meget er levnet os. Men den berømte Journalist Dr. Lukas har i nogle hastige, men levende og myndige Rids tegnet os Begivenheden, som den fandt Sted en 6-7 Ugers Tid efter den 15. Nisan omkring Aar 30 i Jerusalem, en lille By i den romerske Provins Syrien. Saa mesterligt, saa nærværende spiller den dygtige Reporter Temaet igennem for os, at jeg, hvis De vil gøre mig den Glæde at vælge mig til Deres Fører, tør paatage mig sammen med Dem at aflægge Dagen og Stedet en Visit.

*

Der sidder nogle blege, alvorlige adspredte Mænd oppe paa Taget af et Hus i Nærheden

af Templet. Det er tidligt paa Dagen; i Stuen nedenunder rasler Kvinder og Tjenestefolk med Servicet; de er ved at dække Bord til Morgenmaaltidet, som skal være lidt flot i Dagens Anledning, da det nemlig er Høstgildetid; den falder jo før dernede end hos os i Norden. Men Mændene i Overstuen hører ikke Travlheden under dem; dertil er de altfor langt væk i deres Tanker. Det sker, at en henvender en Bemærkning til en anden; men inden denne har faaet draget sin Opmærksomhed op af den dybe Brønd, samlet sig til at høre, hvad der blev sagt for lidt siden, og faaet dannet et Svar, er den, der talte, igen forsvundet ind i sig selv og hører ikke Svaret.

En yngre Mand med hvasse Øjne, en stærk Næse, men en underlig veg Hage, der dog til Dels skjules i det sorte Skæg, gaar rastløs op og ned, op og ned og aabner og knytter de uvirksomme Hænder. Hele Gruppen bærer Præg af at være under en Tilstand, der næsten ikke længere kan holdes ud. De fleste af dem er jævne Folk, hverken altfor begavede eller altfor soignerede at se til; men i Øjeblikket ligner de mærkværdigt nok en Kunstner under Inspirationens Pres i det Øjeblik, han mærker en stor Opgave kalde paa sig, men føler sig fortvivlet afmægtig til at give sig i Kast med den, ved ikke, hvor han skal tage fat.

Det er ingen særlig smuk Morgen; det vil sige, den begyndte straalende nok; men tunge Skyer har rullet sig frem, opslugt Solen, kvalt den friske Bjergbrise og nedtyngt Jerusalem under en stillestaaende, kvalm Hede.

Om et Øjeblik vil en af Kvinderne komme op og kalde ned til Spisning, men ingen af Mændene har Lyst til at følge; naar man næppe kan aande heroppe, maa der da være ulideligt inde i Huset; man kunde for den Sags Skyld lige saa godt drive over i Templet med det samme, over til Høstgudstjenesten.

*

Denne Jesus, denne deres Herre og Mester, som var kommet til dem og havde bare sagt: Følg mig, og saa havde de maattet følge ham, i Glæde og Kval, i Jubel og Spot, i Sejr og i Afmagt, og altid i Spænding, en stor, efter Vejret snappende, efterhaanden næsten ubærelig Spænding om, hvor dog det hele førte hen, denne Jesus, der havde sagt dem, at han var Holger Danske, Helten, de gamle Sagn og Skrifter varsler om kommer fra Gud til Sejr og Frelse, naar Landet stander i yderste Vaade, og som havde tjent i Stedet for at byde, lidt i Stedet for at slaa til, og var endt med at blive hængt i en Galge af Øvrigheden og død og begravet, og saa med eet havde vist sig levende for dem, lyslevende, men gaadefuld, Gang paa Gang besøgt dem og tilsidst, til allersidst synligt for deres Øjne var skiltes fra dem ved at hæve sig opad igennem Luften som en Fakir eller hvad de hed, disse Aandemænd Pokker i Vold fra, - og deres sidste Spørgsmaal havde lydt til ham: Vil du dog ikke nu vise dig som Holger Danske og gøre dit Folk frit og stort?" Og han havde svaret: "Det staar ikke til jer at kende Guds Timer, men I skal faa Kraft, naar den Hellig-Aand kommer over jer, og I skal være mine Vidner baade i Jerusalem og til Verdens yderste Ende - denne Jesus, hvad vilde han med dem? At de skulde udbrede hans Rige, jamen, hvornaar, hvordan?"

For hvem var han, denne Jesus? I tre Aar havde de gaaet klods op ad ham, været om ham Dag og Nat, og vidste nu, mindre end nogen Sinde, hvem han var, denne opstandne, hvis Vidner de skulde være, her og til Jordens Ende?

Var det Vejløsheden - eller dette Varmeknug, der var ved at faa disse stærke Mænd til at segne?

*

Saa kom Bruset, et Brus som Stormens, naar den slaar sine Vinger ud for at bære Tor-
denen frem. Saa kom Glimtet, saa skærende klart som Lynet, naar det et Sekund slaar
Mulmets tunge Tæpper til Side for Himlens Herlighed. Var det Guds Røst, der fyldte Hu-
set, saa deres Trommehinder var ved at sprænges og de maatte lukke Munden op? Var det
Gnister fra Guds Fakkell, der sprang dem i Munden og overbrændte de lammede Tunge-
baand. Med eet følte de, at nu vidste de alt, nu forstod de alt, nu kunde de tale, nu maatte
de tale, det fyldte dem Lungerne, det brændte dem paa Tungen, de lo, og de græd, mens
de sprang ned paa Gaden: ”Har I hørt det, har I hørt det, denne Jesus, som I dræbte, ham
har Gud gjort til Herre over Verden?”

Og Folk stimlede sammen for at se disse gale Mennesker. Der kom nu Frygieren Gordios
slentrende; han havde snakket med Filip i Gaar, og Filip havde hakket og stammet med det
Par Gloser Frygisk, han kunde; men om ikke Filip greb fat i Gordios nu og begyndte at
fortælle ham om Jesus paa Frygisk i et forholdsvis flydende Foredrag! Gordios blev helt
bleg ved at høre det og spurgte sin Rejsefælle Midas, der ogsaa var kommet til, om hvad
dette dog kunde være; men Midas rev sig uimponeret i Armen og grinede: ”Der har nok
vanket Snapse til Frokosten.”

Men midt i Virvarret var Manden med de hvasse Øjne, den stærke Næse, den vege Hage
og det sorte Skæg sprunget op paa en Gesims, og nu raabte han ud over Mængden: ”Nej,
mine Herrer, der har aldeles ikke vanket Snapse Klokken ni om Formiddagen. Nej, her
opfyldes et Ord fra en af vore store Digtere, nemlig Joel, at der skal komme den Dag, da
Guds Aand taler i Mennesker, da Ungdommen ikke længere skal være desillusioneret og
Alderdommen materialistisk, men Guds Aand lever i Folket og er dets Frelse. Landsmænd,
hør mine Ord: Jesus af Nazareth, hvem var han? I ved de Bedrifter, Gud gjorde ved ham
midt iblandt jer? Og hvad gjorde I? Forraadte ham til vor fælles Fjende og Undertrykker,
fik ham naglet til Korset og dræbt. Hvad gjorde saa Gud? Jeg mindes et andet Ord af en af
vore store Digtere, det Digt, de fleste af jer kender:

Paa al min Færd,
at jeg ej skal skride,
ved højre Side
du gaar mig nær.

I Fryderaab
du mit Hjerte bader,
selv Kødet lader
du bo i Haab.

Med Sjælen du

over Dødens Kløfter
mit Legem løfter
fra Gravens Gru.

Du fører mig
over Livets Veje
til Glædens Eje
hos dig, hos dig.

Venner, med disse Vers har David ikke tænkt paa sig selv, hverken materielt, at han selv skulde undgaa Døden og dens Nedbrydningsproces, eller aandeligt, at Digteren jo lever videre i sit Værk. Nej, med sand profetisk Kraft pegede han hen til noget i Historiens Løb enestaaende: et Menneske, der skulde sejre over Døden, en dødelig, der skulde gennem-bryde alle dødeliges Lod. Denne Ætling paa Davids Trone er Jesus, hvem Gud har oprejst - stille! Tys! Jamen, det har han, for vi, der staar her, vi har set det selv. Og nu sidder han ved Guds højre Haand, men hans Aand, hans hellige Aand, er her hos os; jamen det er den, det kan I dog selv baade se og høre. Saa omvend jer da, raab til Gud, at han vil tilgive jer, at I var med til at korsfæste den Retfærdige, bliv døbt, som Johannes døbte sine Disciple, men ikke med Johannes' Daab, men til Jesus, bliv døbt paa Jesu Navn, hver især, og ogsaa I skal faa den Helligaands Gave, som vi har faaet den! Hør ikke længere hjemme mellem Guds Fjender, lad jer frelse fra denne onde Verden, der tømmer paa sin egen Kiste; kom, hver især, I, der er her, alle Folkeslag i det fjerne, alle, hvem Herren vor Gud kalder paa.”

Og Peter bliver ved med at tale; men nu bryder Mængden frem. Overbevist, henført løfter et Kor af Stemmer sig, løfter sig Arme i Tusindvis, Taleren bæres hen over Folkehavet, hen til Kedrons lille Væld, der ler og græder paa een Gang, og Hoved efter Hoved højer sig under Velsignelsen af Jesusnavnets Ridderslag og Kildens Kys.

*

Og da den sidste af de henved tre Tusinde er døbt og Skyggerne i Jerusalem er blevet meget lange, retter Peter Ryggen og ser mod den synkende Sol. Ja, ja, han ved det nok, om lidt vil Natten komme. Ekstasens Solglans kan ikke uafbrudt overstraale Livet; der vil komme andre Tider, brydsomme, slidsomme. Han nikker alvorligt, smiler og ler. Og istemmer en Salme. Og mens Salmens evige Ord slaar imod Jerusalems Mure og stiger mod Himlen og Solen synker bag Bjergene, staar han og føler, at han nu er begyndt paa en Dag, der aldrig gaar under.

Kaj Munk.